

hij hun dus ook zou hebben opgedragen de hun toegezonden stukken niet te gebruiken. Dat had hij niet gedaan.

Hij achtte de visie die uit van Lidths brief bleek, beter gezegd: *opnieuw* bleek (hij had al meer mededelingen van dien aard ontvangen), niet juist. 'Zou het niet verscheidene dagen in beslag nemen', zo schreven wij in deel 7 (in de aan de OD gewijde paragraaf van hoofdstuk 9), 'voordat in een stad als Amsterdam vastgesteld was wie er als tijdelijk burgemeester zou fungeren? Wat kon er in die dagen niet gebeuren! Als er geplunderd werd of wanhopige NSB'ers zich gingen verzetten of 'ultra-links' een greep naar de macht deed, wie zou dan daartegen moeten optreden? De regering sprak van een 'vacuüm-periode' en liet, zo zag Six het, het gezag in de lucht hangen!'

Gelijk al vermeld: op 31 augustus wist hij dat de regering landelijk door middel van de instelling van het College van Vertrouwensmannen een voorziening had getroffen en in zijn gesprek met Bosch zegde hij Vertrouwensmannen de steun van de OD toe. Het verrassende radio-nieuws nu van zondag 3 september maakte zowel aan Six als aan de Vertrouwensmannen duidelijk dat nadere afspraken dringend noodzakelijk waren. Daartoe kwamen zij in de loop van maandagmiddag samen, opnieuw in Amsterdam. Weer ontbrak van Sonsbeeck – ook ontbrak Cleveringa die men in Leiden (daar had hij een nieuw onderduikadres gevonden) niet had kunnen waarschuwen. Er waren dus met Six slechts drie Vertrouwensmannen aanwezig: Bosch, Cramer en Drees.

Hoe was de situatie?

In de (zo zag men het) op handen zijnde bevrijding lag het regeringsgezag bij de Vertrouwensmannen, maar dezen hadden nog niets voorbereid: zij hadden nog geen proclamatie en nog geen nadere aanwijzingen opgesteld, zij beschikten niet over een koeriersapparaat om deze en eventueel volgende stukken te verspreiden, zij hadden nog niet bepaald wie de leiding van de departementen in handen zou nemen en nog geen contact opgenomen met personen die als commissaris der koningin en in de grootste steden als burgemeester zouden gaan fungeren. Six daartegen beschikte over OD-commandanten in de 19 gewesten die de OD kende, hij had bij hen zijn 'Oproep aan de bevolking' en zijn 'Algemene Bekendmaking' no. 1, no. 2 en no. 3 gedeponeed en hij bezat een koeriersapparaat dat hem in staat stelde, onmiddellijk met al die gewestelijke commandanten contact op te nemen. Hij had zijn stukken bij zich. Daarover vond een grondige discussie plaats. Zijn 'Oproep aan de bevolking' kwam te vervallen – de Vertrouwensmannen hadden nu eenmaal opdracht van de regering, zelf voor een 'proclamatie' te zorgen;